

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
 виносити: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 на пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною ви-
 силкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висилкою двічі в тиждень 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висилкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Подвоєне число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАНА

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — **Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“** при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцезна в Агенції Соколовського в часі ж Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оповіді звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надіс-нім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

На який шлях сходить „народний парламент“?

(+) Справа дорожні, котра насувала стілько нагоди до обговорення способів заради неприродним і невідрадним відносинам, потонула в потопі демагогічних фраз і окликів і сим разом справдила ся знов пословиця, примінована до теперішнього парламенту — „млин меле, меле, але муки не дає!“

Справа дорожні не тільки потонула в повени демагогічних фраз, але розправа про підвишку плат урядникам і залізничникам мало що не придавила розправу про дорожню. Народний парламент забув зовсім, що є ще інші верстви суспільности, котрим дорожня і нужда неменше доскулює а не згадали про ці верстви лише тому, бо речникам народного парламенту була на тямці передовсім зорганізована державна інтелігенція, котрої виборчі картки дали їм мандати, отже й не журились про менше „інтелігентних“ виборців.

Отсе підлецуване „народного парламенту“ домаганям особливо залізничників, котрі не завагали ся виступити як запряжені урядники з опорою опору, се найбільше лихо, яке може в наслідках вельми пімстити ся. Франція вже на своїй шкірі відчула занепад поваги держави наслідком синдикатського руху, проти котрого навіть соціалістичні міністри були приневолені ужити сили, щоби боронити повагу республіки.

Якже таке поступоване запряженіх урядників не має деморалізувати і підкопувати підвалини і повагу держави?!

Народний парламент не найшов на се слівця відради, лише міністер-предсідник бар. Гавч заявив рішучо, що правительство приготовлене і наслучай страшного страдального опору!

Чи ж слідом залізничників не малиб відтак піти тажог інші організації урядничі? Потуряючи такому поступованю залізничників і не маючи відваги сказати їм слова правди, народний парламент понизив себе до становища звичайного попишача уліці, а сей занепад парламенту може на нім самим вельми сумно пімстити ся.

Акт мести.

(Конець).

Впрочім інші дивеця є в тім корисній-шім положеню, що не мають в своїм внутрі так крайно ворожих елементів як у станіславській. Поминаючи радикалів та індіферентів можна їх найти і у хвальній редакції „Діла“. Звідкиж ви панове, як не зі станіславської єпархії або там виховані — тай ще так мало ви свідомі той небезпеки, серед якої зросли ви та яку ширите?

Звичайно як когось чіпять ся якась манія одна, то за собою потягає другу. Так само після „Діла“ річ має ся з єп. Хомишином, у котрого „до сеї манії небезпеки долучає ся манія великости і непомильности, наслідком якої є крайна нетерпимість і жадоба переслідування тих“, що що противлять ся єго волі. В чім знов полягає та друга манія і непомильности, не подає „Діло“. Видно, що це не має ва ту тему відповідних аргументів, та єго справу лишило на „гога“, аби так шановні читачі „Діла“ не проковтнули всьо відразу, але аби поволі годувались подаваною їм стравою, бо лиш на повільнім травленю полягає раціональна годівля.

Факт переслідування тих, що противлять ся єго волі, є мені цілком не відомий — тим фактом ніяк не може бути о. Каміньський, бо єго перенесенє було карою за переступство,

а не наслідком супротивленя волі Єпископа. Яка є тиранська воля безглядного Єпископа, свідчать дальші виводи „Діла“, котре каже, що „над Ним запанували люди, котрі на око йдучи єму ві всім під лад, в дійности кермують ним“. Я признаю ся, ще не видів такого тирана, щоби переслідував за супротивленє своєї волі а давав ся кермувати людям, „як самі хотять“, значить тим, котрі роблять по своїй волі, а не по єго!

Мені здає ся, що „Діло“ не над тим бідкає ся, що Єпископ має сильну волю, котра сама по собі є ціхою єго уряду — але над тим, що тій волі Єпископа піддають ся священники. Тому хоче вмовити в них, що всяка кара від Єпископа, то за єго опозицію проти єго волі. Відсе бере ся і та грубість в особистих зносинах з духовенством, котра будь що будь не може бути ніким доказана та ще в таким значіню, як підсуває „Діло“, щоби аж переходило границі, котрі духовенство мусить зносити. І справді як би хто не обізнаний з тенденційностию, та субктивізмом „Діла“ читав єго статію єго, то міг би думати Бог зна про яке тиранство та тії ріжні „манії“ небезпеченства великости та непомильности Єпископа станіславського. Міг би виробити собі понятє, що той Єпископ то без ніякого знаня, без понятя про товариські форми, хорий на умі, вступив без ніяких заслуг на престол, як „Deus ex machina“ лише на те, аби своєю брутальностию та грубостию бути пострахом для духовенства і переслідувати єго на кождім кроці, чи то в публічнім житю як патриотів називаючи „хрунями та семанями“, чи то в житю родиннім як „дурнів“, чи навіть вниканєм в їх подружжя тайні. Все, що зле, то Він робить, а добра узвати не хоче. Тому й радить єго, щоби „покликані до того чинники поважно подумали над тим“, чи не слід би освободити духовенство від такої власти?*)

Таж думає може „Діло“, що Єпископ поставлений на те, щоби бути салюновцем і збувати найважніші потреби житя релігійного формами нічого незначучими в житю церковнім. Сего би може хотіло єго, щоби як зі священників так з Єпископа зробити лише парадирів, щоби в всякої нагоди патриотичної та народної робили параду, а релігія щоби була собі оттак буцім ніби *malum necessarium*, доки хлоп не кине своїх традиційних забобів та освідомити ся.

Не перечу, що в житю людскім повинні обовязувати приняті форми товариські — але они не сьміють ніколи брати верх над справою, котра того цілком не вимагає, а котра навпаки любить лиш простоту, повдичність. Хто багато говорить, той ніколи не буде щирий — хто о важній справі говорить елегантно та легким тоном, той є найостатнійший цинік. А вже годі судити когось грубим і брутальним, коли хто до кого в добрій вірі, поуфало і необидливо говорить „ти“, а тим більше, що ні редактори „Діла“, ані навіть анонімний дописуватель статі „акт розпуки“, о тим певно не переконав ся і прикладів на се не зумів би навести. За те з таких цвіток красноріччя „Діла“ можна би сплести не одну пахучу китицю, що досадно свідчила би, коли вже не про єго вихованє, то бодай про неумісний тон.

Якже се низке та мерзенне твердити впрост, що Єпископ дає тії ріжні наведені „Ділом“ назви своїм священникам, коли конкретних фактів на се подати не може. „Діло“ лише нарочно використовує тії сплетні, аби лише з того вийшла конклюдія „грубости і брутальности“.

Про мстивість Владика крім одної жер-тви в особі о. Каміньського, що виходить з а-польогії „Діла“ невинним баранцем, подає ще оно за приклад о. Баріша, котрий на себе стягнув суспензію за те „що на однім собор-

Юліян Дзерович.

Герої віри і науки а корифей невірства.

I. Герої науки і віри.

Не знаю, чи є в котрій фразі більше ложі, більше очевидної неправди, як в тій, що наука з вірою не дасть ся погодити. Повторюють її радо як раз ті, що з назвою „ученого“ не мають нічого спільного, для котрих „наука“ є що їно землею обіцяною, в яку правдоподібно ніколи не вийдуть — повторює її у нас молоденький академик-радикал, недокінчений гімназіст а в „Громадскім Голосі“, писавім головусими редакторами для не критично думаючих селян, отся фраза святкує справді свій триумф. А навіть, навіть, коли б взяти і сам вицьвіт радикальної партії, самих менерів, лідерів, як яблонівського батька Кирила, або делятинську голову радикальної партії, що ті мають з наукою спільного? Прецінь супліку написати, на термін за „писківку“ стати, або сказати компромітуючу промову про розжарені багнети в парламенті, се ще далеко, далеко від науки. Титул „доктора“ є вправді академічний титул, але він може украшати ім'я і дуже недовченого або маловченого чоловіка, діліпути науки і знаня. Як ложно є ся фраза і недорічною, показують нам життєпис великих мужів, справдішних героїв науки і знаня і ті життєписи доказують як раз щось противного, іменно: що найбільші свѣточі науки і знаня були релігійними і віруючими людьми.

Протестантський учений Деннерт до-

сліджував аж 300 дослідників природи що до їх віри і релігії і який же був вислід? У 38 не дало ся їх релігійність дослідити; 20 — пишущо: вєсе на вєсе двадцять — були або індіферентами, байдужними віри або ворожо успособленими до неї; всі інші 242 були віруючими а многі вельми релігійними мужами.

Інший знов католицкий учений Кнелєр в своїй книжці: „Das Christentum und die Vertreter der neueren Naturwissenschaft“, Freiburg 1904. доказує, що найсильніша віра дасть ся погодити в найвишшими степенями учености, і що як раз та до віри все веде. Ось кілька примірів, ось кілька доказів, з єго вельми займаної і цікавої книжки.

І. Ньютон (1643—1727) найбільший астроном, математик і фізик Англії, вимовляючи ім'я Боже, або читаючи єго, все відкривав голову.

Великий астроном І. Кепплєр (1571—1630) в своїм одушевленю кличе: „Отче свѣта! що склонило Тебе, що Ти чоловіка, нужденне, мале сотворіне, так висписив, що він сияє красою, як який можний король, і може немов сам Бог стежити за твоїми гадками!“

А при кінці своєї книжки „О гармонії свѣтів“ пише отсі знаменні слова: „Дякую Тобі мій Сотворителю і Господи, що Ти мені дав радість і сей подив над сотвореним свѣтом, ділом рук Твоїх. Я вияснив красу Твого сотвореня людям, о скілько мій дух міг обняти Твою безконечність. А коли я сказав щось, що булоб Тебе негідним, то прости мені милостиво.“

Коли хто говорив з Коперніком, основником винішньої плянегарної системи

про єго систему, то він переривав словами: „Не моя система, а Божий порядок!“ А як покійно він Бога почитав, вказує єго любима молитва: „Не бажаю від Тебе, Боже, ласки такої великої, як її мав Павло, яні сего прощєня, якого зазнав від Тебе Петро, а молю Тебе лиш о єго ласку, яку Ти дарував на хресті розбійникови.“

І. Піяцці, (1746—1826) котрий дня 1. січня відкрив звїзду Церес, належить до найбільших астрономів. Єго називають „Колумбом малих планетів“ а він належав до побожного чина Театинів.

Відкрите планети Нептуна було одним з найбільших діл науки минулого столітя. У. І. Ляверіє (1811—1877) винайшов своїми обчисленнями, що на певнім місці небозводу повинна находитись звїзда, якої доси ще не знав ніхто. І справді почали астрономи величезними телескопами глядати за тою загадковою звїздою і нашли її справді на означенім Ляверієм місці.

„Се було відкрите, яке людям дух спирало з подиву і зачудованя, а яке доказувало що ще не йнували часи Ньютон і Ляплєса.“

А той геніяльний математик був широко і далеко у Франції звісний як отвертий „клерикал“. В надгробнім слові, яке сказав член парискої Академії Наук, сказав тойже, що студіованє неба укріпило в нім віру християнина.

Ще инший астроном 19. столітя А. Ссєї (1818—1878) котрого учених розприв про сонце, звїзди, метеори є так много, що наколиб яке наукове Товариство тільки видало їх, належалоб до рухливих, а се твори одного чоловіка, члена товариства Бєзугітв.

Природописні виводи основника новітньої ботаніки К. Лінеє (1707—1778) є переплетені на многих місцях одушевленими похвалами Божого Провидія. Ми находимо там місця, котрі пригадують настрої душі і мову псалмопівця, коли величає Господа Бога.

Раз величає Бога як Творця вселенної, раз хвалить єго доброту і всемогутність; він почитав Боже Провидіє, хвалить Законодавця, подивляє Артиста. При своїх дослідях хоче бути немов учеником Бога, хоче сам пізнати Божу славу, і Божу велич людям проповідати.

Славний математик Л. Ейлєр (1707—1783) сам проводив все молитвам вечірним своєї родині, а одною з єго полемічних книжок, які писав против ворогів релігії, була книжка п. з. „Спасєне обявленя Божого від вільнодумців.“

В першій половині 19. віку був у Франції А. Л. Саушю (Копі) (1789—1857) найбільшим ученим на полі математики. Він виповняв не лиш точно обовязки католика, але всюди там йшов передом, де треба було боронити і ширити релігю, або виконати діло любови ближнього

Р. Маєр фон Гайльброн (1814—1878) основник механічної теорії тепла, о котрім англійський учений Тиндалє сказав, що в тім століттю не було більшого генія понад него, писав в році 1851:

„Мої попередні здогади, що природні правди відносять ся до християнської релігії як потоки і ріки до моря, стали мені тепер трітким пересвідченєм. А вже о мало що не уляг я покусі на малім судні мого розуму пуститись в безмежні простори знаня, коли Божя ласка в посліднім році в найтяжшій хвилі

чику запротестував проти грубого поведіння Епископа. Ані мені, ані певно „Ділові“ сей факт не є докладно відомий, як і его причини — константую лише те, що коли о. Баріш мав що проти поступованя, чи там грубости свого Владика, то коли правда, що „Діло“ говорить, що він підніс сю справу на соборчику — то зробив се неумісно, бо по перше, що такі справи до соборчиків не належать, по друге, що про когось неприємного, котрий не може боронити ся, не повинно говорити ся, по третє, що в той спосіб ломить ся церковну карність і отвирася двері до того рода виступів священства зглядом свого зверхника.

На се є інші способи, в кождім разі не анонімні дописи до часописи, котра собі поставила цілю дискредитувати всяку духовну власть в очах своїх читачів. Хто має чисту совість і цивільну відагу, той ніколи не буде ховатись поза плечі других, але скаже в очи, кому треба сказати правду і то без загального згіршеня. Коли хто противно робить, той має іншу в тім ціль. Коли „Діло“ є так прихильне духовенству своему, то найпобиває ся за всякими его матеріяльними та політичними кривдами, а не духовними та чисто станової натури, бо до того є покликані інші чинники. Колиж поступає інакше, то се лиш просте забігане ласки у духовенства, щоби ще дальше було ему на послужі і то так довго, аж доки не видусять з него всяких житовних соків потрібних до его партійних інтересів, а потім відсунуть як того Семана від стола, при котрім самі здорово стануть харчуватись, або відкинуть як ту видушену цитрину зі словами „В вашому культурно-національному розвитку духовенство відіграло не абі яку ролю, та тепер однак в виду і т. д.“

З болотом змішавши Епископа „Діло“ завдає на послідку ще дужші местні удари та з повним вдоволенем хапає ся всяких сплетень***) щоби лише заспокоїти себе тим актом мести. „Діло“, та моральна наскрізь часопись, що в атеїстичнім своїм лоні виховує ріжні звихнені морально людські, представити мусіла вже з самого обовязку „моральну вартість Еп. Хомишина, котрий під кавками робив заходи о наслідство на митрополічій престіл“.

Думаю, що на ту підлу інсинуацію, лишув всяких раціональних підстав відповідати не годить ся, бо се було би вже само низше всякої чести священника, відповідати тому, хто сам чести не має, та хто уживає всяких способів „та неверебирає в способах“, абі лише другого бачити подібним собі.

мого життя отвирас мені правдиву дорогу.“

А. Вольта, винахідник електрики (1745—1827), був глибоко віруючим чоловіком. З дитинною побожностю визначав він і практикував віру; а найлюбійшим его занятєм було викладати своїм дітям катехизм. Коли він чув, що хтось сумніваєсь о его правдивості, то він прилюдно заявляв, що Євангелійської науки не встидася а католицьку Церков все почитає дуже високо як єдину, правдиву і непомильну.

Вольти товариш по званю на полі електрики А. М. Ампер (1775—1836) був тих самих поглядів, що і Вольта. Він залюбки розмовляв з істориком літератури Оцанамом о справах релігійних. „Опісля брав“, так оповідає Оцанам, „своє широке чоло в обі долоні і кликав: „Як великий є Бог! Оцанам, як великий є Бог! а наше знанє нічим!“

Славний винахідник, названих після его імені ліній, І. Фравенгофер (1787—1826), один з найбільших дослідників науки о світлі, був ревним католиком; він точно сповняв церковні заповіді, а гості, які у него гостювали в п'ятницю, мусіли їсти пістну.

А. Весквель (1778—1878) є для тих, що займають ся науками природничими, звісним іменем. І він був віруючим християнином. В надгробній бесіді, яку виголосив над его гробом академик Гізеау, хвалив тойже Весквель-а, що він вмер „з бистротою духа ученого, спокоєм духа праведного чоловіка, з надією на Бога і безсмертною надією християнина. В своїм творі: „О фізично-хімічних силах“ осудив він як найострішше матеріялізм; повставє життя на землі без Сотворителя не дасть ся зрозуміти.

(Дальше буде).

„Доля хотіла, каже „Діло“, що той акт розпуки довершив ся тоді, коли Еп. Хомишин довершував новий акт насильства“ над духовенством на вічу священників „в цілі запряженя їх до воза хрис.-сусп. політики“.

Одна справа з другою, не має нічого спільного, хіба в залю ворожій голові можлива така асоціація. Всякому бо відомо, що до справи священничого віча і роздачі рефератів Епископ цілковито не мішав ся, даючи волю духовенству, котре на тім вічу хотіло зазначити і зазначило свої погляди як що до теперішних ворожих для католицького духа політичних стороництв, так і їхньої преси.

І справді доля хотіла, аби те стало ся в дни атентату, але лише для того, щоби вказати, що як на ухилене скритовийчої руки нема достаточної сили, так на убийчі загілї проти віри в душі народа, найде ся сила, що то скритовийство духа потрапить в час відпарувати.

Се також важне memento.

„Діло“ вірить, що розпука могла затьмити ум дената, як також вірить що поступованє владика могло его довести до такого стану“.

Справді блаженні віруючі!

На останку сама есенція їди, що Епископ находить ся „в стані невміняємости“. Запевняю, що „Діло“ само є переконане о неправдивості свого твердженя, оно аж надто свідоме, проти кого та невміняємість є вимірена. Так є, Епископ станіславівський є невміняємий — „але юродивий Христа рада“ і проти ворогів Его.

Змалювавши тиранство Епископа і терор Его і ту неволю вавильонську священства станіславівського, загасило „Діло“ свою невсипуну сирагу пімсти, та насатило себе нею до сходу.

Акт розпуки о Каміньського уділив ся і ему і ово вже не в божевільстві не в несвідомості, але зріло і з вирахованєм сповнило закряваючесь актом розпуки, акт мести.

А проти терору Епископа прошагє революцію безвірства.

О. Осип Фацуевич.

*) Уже навіть з рамени „Народ. Комітету“ зложив ся субкомітет з одним совітником консіст. на чолі, щоби о всім тім, що лише „Діло“, доносити до Відня і до Риму! Гарна роля!

**) Таку сплетню пустив, як запевняє „Gazeta Wieszogn“, ukraiński narodowy demokratski, отже з табору „Діла“ до згаданого поль. часописи, що на питає цісаря про станіславівського Епископа, присутний на послуханю генералмав сказати: „Majstät! ein Bauer“! Таку сплетню пустив укр. народ демокр. у Gazet-y Wieszogn-y, не застановивши ся над тим, що цісар не має звичаю питати ся генералів про епископів, а епископів про війско, та що генерал не був би на стілько нетямучий, щоби такий обидливий вислів говорити перед цісарем. — Ред.

***) В тім ціла сила народно-демокр. печати! — Ред.

В справі о. Павла Каміньського

одержали ми понизше поясненє его брата, проф. о. Якова з Станіславава з просьбою о поміщенє. Подаючи, на домаганє, се поясненє без усякої зміни, лишамо свободу інтересуваням до можливих дальших поясненє.

Ред. „Руслана“

По нещасній події, яка дня 10. жовтня с. р. склалась з моїм братом о. Павлом Каміньським, завідателем в Русові, часописи, як свої так чужі, заговорили на сю тему дуже широко, подаючи найріжнороднійші вісті. О скільки ті вісті дотикають самої — будь що будь для мене дуже болючої події — і єї посередних і безпосередних мотивів, не буду їх розбирати, а то з дуже простих причин. Як братови і священникови, не личило би мені брата ані боронити ані обжаловувати; одно кинуло би на мене тів як на священника, друге як на брата.

Тому не вдаючи ся в опис самого інциденту і в розсліджуванє его причин оправданих чи неоправданих, забираю голос лише в тих справах, котрі дотикають безпосередно моєї особи а подекуди понижують мою честь; а відносить ся се не лише до відомостій поданих в часописях, але також до приватних поговірок, які декотрі люди тенденційно розсївають.

Отже наперед сирава моєї інтервенції у Преосвященного Кир Григорія і Впр. о. ректора Ломніцького: Дійсно я інтервенував, бож не міг я інакше поступити, коли я бачив рідного брата в крайній розпуці. Річ мала ся ось так:

Фатального дня о годині 7.30 рано в хвили, коли я лагодив ся їти до школи, явив ся в моїм помешканю мій брат в стані великого роздразненя і показуючи мені грамоту перенесеня его до Залуча, в розпуці, яка малювалася на его лиці, заявив мені, що він се не переживє, бо се руїна матеріяльна для него і дітвй, які він мусить удержувати в школі а які тепер лишать ся без хліба. Я успокоював его як міг, приводячи ему на память, що він яко священник не повинен поладати в розпуку.

Але се не помагало.

Позаяк однак зближалась 8. година і я мусів їти до школи, тому попрощав ся его, обіцяючи на відході піти сейчас до Іх Преосвященства і представити їм цілу справу та просити о помилуванє.

Я мав вражінє, що душевний стан мого брата є дуже грізний; я бояв ся, щоби він собі не заподіяв щось злого і тому я просив его дуже, щоби успокоїв ся і чекав терпеливо на мій поворот у моїм помешканю, та упевняв, що мені удасть ся просьбами у Преосвященного справу перенесеня полагодити.

Відбувши дві години в школі, пішов я о год. 10.15 до Преосвященного, але заставши двері зачинені і не могучи дошукатись локая, постановив я піти до Впр. о. ректора Ломніцького.

Загальна опінія говорить, що о. Ректор се найбільше впливова особа в цілій диєцезії і тому саме я удав ся до Него.

Покірно представив я о. Ломніцькому цілу справу, невідраднє матеріяльне положенє мого брата (удержує в школах двох хлопців) его огірченє і велике зденерованє і висказав рівночасно моє побоюванє, щоби з братом задля его великого роздразненя що злого не стало ся, наколи Преосвящений не помилують его:

Я сказав до Впр. о. ректора Ломніцького ось так:

„Прошу Впр. о. Ректора, я приходжу в справі мого брата, що був завідателем в Русові а тепер зістав перенесений на приватного сотрудника до Залуча з платнею 30 К місячно, з котрої має удержати ся сам і посилати ще двома хлопцям на удержанє. Тим перенесенєм брат є до тої степені роздразнений, що може з ним що злого статись. А я се кажу не, щоби грозити, але отверто заявляю, що его стан душевний є грізний.“

На се Впр. о. Ректор відповів мені:

„Та се від мене не залежить, бо я місць не роздаю, се зависить головно від Преосвященного і радше підїть з тою справою до о. Митрата Гордієвського, яко референта тих справ, а що до вашіх погроз о роздразненім стані брата, то они є сьмішні і я вправді єї ваші слова приймаю, але про се Преосвященому навіть не в споминайте, бо сям єще справу погіршите.“

На се я звернув увагу Впр. о. Ректора, що уважаю своїм обовязком представити вірно цілу справу і сказавем єї слова:

„Як спасенія собі бажаю, як Бога люблю, прошу Вас о. Ректор, зробити щось в справі брата, бо поминувши нечесть, яка би спала на нашу родину, як би з братом що злого сталось, мені розходить ся о ціле духовенство. Бо в такім разі хто буде сему винен?“

На се о. Ректор вже з обуренєм відповів:

„То він сам буде винен! Як то, ви так говорите, якби сьте его не знала!“

Я відповів, що знаю брата добре, але знаю і се, що він від кількох літ зміняв ся цілком і працює успішно в парохії Русів та підніс єї значно під зглядом релігійно-моральним, так, що тепер він сам в переконаню своєї невинности каже:

„Нехай виточуть ме і канонічний процес, наколи я що злого зробив“.

На се Впр. о. Ректор заявє: „Правда, ми єсьмо тепер цілком вдоволені“ і закінчив свою бесїду тими словами: „Але то видите, то так ся не робить, нехай він сам приїде, як то інші роблять, нехай упокорить ся, нехай внесе поданє, то якось будемо над тим радити“.

Про се що мій брат був сего дня в Станіславові, не згадував я Впр. о. Ректору нарочно, побоюючи ся, щоби він не казав йому самому явити ся у себе або у Преосвященого а в такім стані зденерованя, в якім я брата лишив не бажав я, щоби він кому не будь на очи показував ся.

Від Впр. о. Ректора безпосередно пішов я до Іх Преосвященства, але довідавши ся, що Преосвящені будуть приймати доперва за чверть години, скористав я з сего коротенького часу, щоби піти до дому і потїшити брата. Але я не застав його в хаті, тому вернув я назад до еп. палати.

Тримаючи ся ради Впр. о. Ломніцького не споминав я перед Преосвященним ні словечком про душевний стан мого брата, лише просив я покірно о ласкаве дофненє перенесеня його до Залуча, вказуючи на його матеріяльну нужду. На се Преосвящений по короткім мовчаню відповів мені: „Я безрадний“.

Але коли я мимо того не переставав просити підносячи факт його поправи і піднесеня парохії Русова під зглядом реліг.-моральним і молити, щоби принайменше були так ласкаві надати братови яку іншу адміністрацію відповіли: „Не маю такої“ а відтак пращючесь зі мною додали, що „пізнійше як буде інституовати ся кількох нових парохів, то може що буде“.

Подякувавши вернув я додів в надї, що може тепер застану там брата, щоби його потїшити. Але його не було. Тимчасом зближалась 12 год. час мого занятя в школі (12—2). Йдучи до школи, побачив я при ул. Липовій перед еп. палатою товпу людей і довідав ся від Всеєєв. о. Др. Литвиновича, що мій брат лежить ранений в консісторській канцелярії; я пішов сейчас тудя.

Дальшого образу сеї прикрої події не буду наводити; вертаю знова до сего, що дотичить моєї особи. Дневники подають неначеб я на вид раненого брата викрикував в палаті в спосіб брутальний: „Ви драби його забили Нехай Вас Бог скарає“ або „Убили сьте брата, убили сьте його діті“ або „Забили сьте чоловіка невинного, заберіть тепер його діті“ і т. подібні інші обиджуючі мене оклики.

В імя правди отже священничим словом чести мушу заперечити тим інсинуаціям.

Неправдою є, яко би я ужив висше згаданих або їм подібних слів.

Натомість правдою є, що переражений страшною подією і станом мого брата я лишє його успокоював і опам'ятував словами:

„Павле, Павле щож ти зробив, що тобі стало ся?“ — а рівночасно, незнаючи якого рода є його рана і боячись, щоби він не умер без сповіді, я просив присутного Впр. о. Крилошанина Редкевича о уділенє ему абсолюції!

Так виглядала ціла моя інтервенція!

З сего мого представленя цілої події слїдує, що не є в моральним справником події, яка склалась — як се де який люди голосать — бо я з своєї сторони все зробив, щоби до евентуального якогось скандалу не допустити. Жалую лишє, що я пішов за радою Впр. о. Ломніцького і не відкрив перед Іх Преосвященством цілого душевного стану мого брата і не висказав своїх побоювань які Впр. о. ректор Ломніцький назвав фалшиво погрозами. — Не я отже моральний винувник цілої справи!!

Вкінці мушу піднести ще один факт, а іменно, що деякі злобні люди пускають поголоски вельми обиджуючі для мене як священника, професора і взагалі чоловіка, мов би я у вівторок дня 10. жовтня рано, ще перед випадком в кофейни чи перед кофейною мав сказати: „Добре най того пса (Епископа) забє!“

Я рішучо застерігаю ся перед сего рода інсинуаціями і в обороні своєї чести заявляю, що в случая дальшого їх ширеня був би я припеволений боронити своєї чести перед судом.

В Станіславові, дня 16. жовтня 1911.

о. Яків Каміньський,
проф. гімназ.

З державної ради.

В дальшій ході розправи над зміною правильника палати послів заявив ся пос. Мільверт за усталенєм німецької мови, як мови варад парламенту. Висловив також гадку, що такі обмеженя, які пропонує пра-

вительственный проект, не є відповідні в державі, зложені в тільки народностей, бо не годить ся унеможливити „ultimatum“, яким є обструкція.

Пос. Странски (чеськ. ст. люд.) заявив ся проти предлогах. Бесідник критикує управу бар. Гавча, закидуючи єму недостачу об'єктивності і недотримання обіцянок, особливо що до чеського університету на Мораві. Бар. Гавч — говорив бесідник — є в більшій часті невільником; а то в справі німецько-чеської угоди є невільником Німців, в справі мяса невільником Мадарів, в kwestii каналів остає в неволі польського Кола, в культурних справах в'яжуть єго пуга клярикалів. (?)

Пос. Мільверт: Небавком буде і вашим невільником!

Пос. Странски виступає дальше проти „iunctim“, согвореного Німцям між участю Чехів в правительстві а угодою в Празі. Угода в Празі дійде тоді до ціли, коли запанує також для цілого народу рівноуправлене таке, яке єстувє нині для кожного поодинокого горожанина.

Пос. Гогер (христ.-сусп.) заявив, що ціла реформа правління повинна містити ся в отсих трох постановах: німецька мова має бути мовою нарад парламенту, обмеженє дискусії виключно для річевих справ, кожний посол, що поводить ся недостойно — тратить мандат.

Дискусія замкнено.

Генеральний бесідник пос. Зайц заявив, що соціалісти є за зміною правління і переказанєм предлогах комісії.

По промові другого генерального бесідника Гаммера відіслано предлогу до правліннякової (регулямінової) комісії.

Приступлено до дальшої дискусії над наглим внеском Дулібича в справі дальматийських залізниць.

Палата ухвалила наглість в внеску в справі дальматийської залізниць.

Пос. Айншпінер (нім. люд.) в запиті до предсідника порушує справу напастий п. Маліка на судейский стан в Стирії. Під час єго промови виринули контрверзії між словінськими і німецькими послами.

Пос. Дашинський звертає увагу палати на нараженє незавізаности посла Регера з приводу єго бесіди в Орловій. Предсідник заявляє, що засягне в сій справі інформацій і починить конечні середники.

Пос. Малік заявляє, що не може відповідати на напасті посла Айншпінера, бо се противило би ся кодексови чести.

На сім засіданє замкнено. Слїдуюче нині перед полуднем.

Дорожняна комісія. При дальших нарадах дорожняної комісії над сировою мясва, на жаданє пос. Шпака запрошено двох представників правительства на довірочне засіданє, на якім сї представники давали поясненя про санітарні відносини в Аргентині.

На явнім засіданю посол Реннер означив сї заяви як невістарчаючі для населєня і змінив свій попередно поставлений внесок в отсей спосіб:

Взиває ся правительство, щоби 1) без дальших переговорів з Мадярами згодило ся на кожду просьбу о допущєнє заморського мяса і не робило призводу привозу зависимим від часу і скількості; 2) щоби ввійшло в переговори з Сербією в тім дусі, щоби за відповідні уступки Сербії на річ австрійського промислу дозволений був привіз живої худоби і мяса з Сербії без обмеженя.

Міністер-предсідник бар. Гавч замітив, що в сій справі не думає промовляти, бо становище правительства вже кількакратно в палаті, а навіть комісії ясно означено і правительство не полишило під сям зглядом ніяких сумнівів.

Слїдуюче засіданє нині о годині 4-ій по полудни.

Комісія для урядничих справ. На вчерашнім засіданю сєї комісії означив міністер скарбу-др. Маєр подрбно становище правительства, заявляючи, що ходить теєр о скору, хоч може! скромну поправу долі урядників. Предлога не заступає службової прагматики, котра по побороєню єстувачих трудностей буде внесена. Приміненє активальних додатків до війскових чиншевих тариф в рамках правительственной предлогах є річю не до виконаня; вибрана правительством форма підвишеня активального додатку дає можливо рівномірне улєкшенє ситуації урядників. Кредити на урядників є в сім році більші, чам в минулім, тому урядники не мо-

жуть жалувати ся на їх поминєнє. Iunctim між предлогами, в чім не лежить безуслівно зла воля або ворожнєча супроти урядників, єтанозить для правительства рішаючу точку. Правительство не могло би прихилити ся до дальше йдучих внесків ініціативи, коли би не знайшло покритя. Добре узасадненя прихильність для урядників не може потягнути за собою діймаючого неладу у фінансовій господарчі.

Пос. Матакевич жадає основного управлєнєня урядничого питаня і домагає ся заложєнєя фонду для відвоєнєня урядників і будови урядничих мешкань.

Пос. Лев Левицкий заявляє за відповідною підвишкою для державної служби. Особливо годило би ся узглядити контрактних урядників, офіціантів і канцелярийних помічників і то безпосередно, а належно підвишки урядничих плат розмірно до подорожнїи середників живности о 25 проц.

На внесок пос. Еленбогена рішено не переводити подрбної дискусії, лише предлогу разом з внесками ініціативи предлїти вибраним 5 субкомітетам.

Внесок пос. Гекля, визнаючий правительство до безпоровочного предложеня службової прагматик ухвалєно одноголосно і на сім засіданє замкнено.

Комісія худобячих пошестий радла над внесками в справі побороєнєя паскової і ратичної пошести. В дискусії взяв участь міністерийний радник Біндєр і послы Лясодкий, Бомба і Марков.

Підкомітет вибраний дорожняною комісією до справ картельових рішив вивзати правительство, щоби поробило заходи у цукрового картєлю в справі обниженя ціни цукру. Коли би се ме удало ся, належить знєсти заказ привозу сахарина.

Вчера радла в міністерстві рішєнєя конференция в справі апровізації міст під проводом бурмістра Відмана, при участі міністра Залєскоєго. Явила ся також заступники галицьких міст.

Конференция бар. Гавча з українським клубом. Предсідник міністрів прийав вчера превидно українського клубу на конференції. Інформував послів про проєктовану програму праці палати в осінній сесії, однак — як доносять дєвники — не висловив бажаня, щоби Русини вступили до правительственной більшости. Русини предложили ряд желань, іменю в справі основаня українського університету, помилуванє академиків, засуджених за участь в університетских бучах і в справі виборчої динації до галицького сойму.

Бар. Гавч відповів, що на разі не може завяти ніякого становища і постановлено сейчас, що в слїдуючім тижни відбудє ся дальша конференция у бар. Гавча, на яку будуть запрошені намісник др. Бобжинський і еєнтуально предсідник польського кола др. Білінський.

Італійско-турецка війка.

На триполітансьім поли бою. Дєвники сповідають, що в Триполіє є вже 25.000 італійського війска, яке сейчас почало операції. Найважнійшою стратегічною точкою опорю Турків і найтвердшим оріхом до згривєнєя для Італійців буде мабутє кріпость Бенгазі. Тамоншній турецкий гарнізон, що числїть 3.000 людей, має скорострільні канони і складає ся з найчільнійшого війска; в єго околиці збирають ся арабські племена Триполіє, що проголосили „святю війну“ і то в вельми поважнім, бо 100.000 числї людей спосібних до оружної розправи. Сї племена, як пишуть італійські часописи, є також материяльно на стільки обезпечєні (200.000 худоси і 20.000.000 лірів готівки), що можуть сьміло і успішно довшій час провадити війну.

„Iktam“ доносить з Триполіє, що на границі Тунісу турецке війско заатакувало Італійців. Полягло 700 італійців, а Турків 2 (?).

Євентуальна интервенция Зєдинєних Дєржав. „Iktam“ стверджує, що доси не оголосили Зєдинєні Дєржави неутральности, супроти чєго набирає значєня чутка, що Зєдинєні Дєржави хочуть інтервенювати в хосєн Турєччини, бо мають в Триполіє концєсії, яких їм тяжко зрєчи ся. Сям останнім фактом пояснює ся поява американської флотї біля Митлєни і заповідженя демонстраційна мобілізація обох флот Зєдинєних Дєржав. Найновіші від-

сти потверджують мобілізацію американської флотї!

Відгомін війни в Єгипті. Єгипетский дипломатичний агент в Царгороді повідомив вєликого вєзира, що на людєвих зборах в Каїрі субскрибовано 20.000 фунтів штерлінгів на війну з Італією.

Політичний огляд.

Заграниця.

З Португалії насвіли вєсти, що Концєіро, начальник рєалістичного війска, обійшо в правит. війско, і посуває ся скорим ходом в західнім напрямі на Оporto. Наслїдком того правит. війско пішло в напрямі на Хавєс, щоби недопустити монархістів до переходу з іспанської границі. Тим часом Концєіро ішов скорше. Вже коло опівночєнєя заняв він становище на 25 кілометрів від Монталєгре, а 50 кілометрів на захід від Хавєс, становище у вельми неприступнім місци. Концєіро хоче заслонити головний відділ монархістів, котрий прискорєним ходом іде з Ліндозо до провінції Мінхо, щоби дістатись до Оporto. Сей відділ є вельми сильний і добре уоружєний.

„As Novidades“ побоєє ся, що рєпублика може упасти з тих самих причин, як упала монархія.

Ворохобня в Китаю. N. fr. Presse доносить з Лондону, що Нанкінг і Кіюкіянг впали в руки ворохобників. В Нанкін правительственный війска втїкли, полишаючи уоружєнє на місци; в Кіюкіянг комендант правительственных війск разом з гарнізоном перейшов на сторону ворохобників. Аєнтура китайска в Брюссєлі оголосувє, що правительство приобіцяло ворохобникам завєсти далеко йдучі демократичні реформи і найдальше по 1912 р. скликати парламент. В цїсарській палаті в Пєкіні уставлено 40 машинєвих карабінєв.

Ворохобнє китайсєе правительство видало 3 покликї: до китайського народу, до держав і до армії, в якіх викладає подрбно свою політичну програму і свої спосєби діланя!

Бюро Райтера доносить, що в Пєкіні урядово потверджують перєрванє телеграфічного получєнєя в Ганкау і на сю тему кружляють там найдивнійші чутки. Загалюно думають, що положєнє не поправило ся. Цїсарсєе війско числїть 21.000 людей. Сім відділів відєслано до Ганкау. Се саме бюро привосить вєсть про комуїкат урядового китайского дєвника, що ворохобників в Ганкау оводї ноцию і вчера в дєнь побито.

— Сходини членів Христ. сусп. Союзу щодєвно від 6-ої вєчєр в канцєлярїє ул. Хмєльовского ч. 15, II пов.

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** В суботу: руско-кат.: Пєлагїї; римо-кат.: Уршұл. — В недїлю: руско-кат.: Якова ап.; римо-кат.: Марїї.

— **Засіданє Старшини Христ.-сусп. Союзу** відбудє ся в недїлю о 4-тїй год. по полудни в канцєлярїє Союзу (ул. Хмєльовского ч. 15, II пов.), на котрє маю честь всїх членів запрошити.

Львів, 19. жовтня 1911.

Ол. Барєвський.

— **Русобільска пропаганда.** В сєлі Тєляжі коло Сокаля появили ся від часу до часу православні „батюшки“ в Росії і в дуже острїй спосіб нападаючи на католицьку Церкову і єрархію, на австрійську державу і її династію, обіцєвали на случай переходу на православїє грошену і моральну поміч з Росії. Тепєр кружляє в Сокалі чутка, що Тєляжє перєходить на православїє. Тамошина читальня общ. им. Качковского перємїнила ся на кузню царє-і православної пропаганди. Треба додати, що цілє ірєдєнтїстичнє движєнє в Тєляжі се діло пропаганди посла Маркова. Агїтатори православїя мали вже купити ґрунт під будову православної церкви.

— **Справа завіщаня бл. п. Константина Володковича.** Пок. Володкович полишив в завіщаню суму 300 тисяч рублів на ріжні ціли, а також на одну стїєндію для Українців, що посьвячують ся історичним студиям. Справа завіщаня опїнила ся в одєскім окружнім суді, бо до спадщини Володковича піднесли

претенсії Матв. Володкович і Марія Задарновска. Суд видав їм, на просьбу їх правних заступників, сьвідєцтва на отриманє родоводу Володковичів з геральдичного департаменту сенату, але рївночасно зобовязав, що на підставі сїх сьвідєцтв мають предєставити документи посвоєнєя протягом двох місяцїв.

— **В справі поведєня галицьких судів з купєчними банкрутствами** видав гал. союз віритєлів обіжнїк такого змісту: Розглянувши причини зрєстє банкрутств в Галичині, доходить ся до перєсвїдчєнєя, що в значній мірі причиняють єго самі фабриканти та ґуртовні купці в наслїдєк легкодушного удїлюваня кредиту своїм відбиратєлям. З другої сторони могла би сєму зарадити належита опіка і охорона купєчского кредиту зі сторони рішаючих чинників, а перєдовсїм прокураторских і судових властїєй. Правда, що галицькі прокураторїє рєвно піддєржують союз віритєлів протїв кредитєвих обманців, натомісць, на жалє, мусить ся ствердити, що суди галицькі не ідуть в тих справах рука в руку з прокураториями. Коли на пр. прокуратория заряджє в такім випадку скорє увязнєнє так самого довжнїка як і всїх спільників обманства, щоби тим хоч в часті перєшкодити порозуміно виновника зі сьвідками і улєкшити перевєдєнє слїдства, то слїдчі судїє легковажать собі вєски прокураторїє, а судові палати дуже часто узглядняють вношенї протї слїдчої вязнїці відкликї, в наслїдєк чєго цілє карнє слїдство і сама розправа не має майже ніякого успіху, бо обманца, котрий скривдєв цїлий ряд купців і фабрикантів на кількадесят, або й більше тисяч корон, засуджує ся звичайно на 2 або 3 тижні вязнїці.

Належить дальше звернути увагу дотичних кругів на новї появи галицьких банкрутств, загалюно буває так, що товари єбанкрутованих купців, єще на кілька днів перед дійсним вдержанєм виплат, забирають видуманї віртєлі якими бувають переважно свояки, або близкі знакомі довжнїка. В останних знова часах лучає ся таке, що оставші в крамницях товари забирають в порозуміно з довжнїком т. зв. покуєні банки, які роблять се при помочи протїзаконних вєксєлевих спекуляцій. Протї того всєго повинні суди і прокураторїє виступити як найрїшучїйше, бо доки суди не виступлять безгладно протї висше наведєних обманців і їх спільників, дотї не може бути бесїди про уздоровлєнє кредитєвих відносин в нашім краю. Вкінци, загалюно звїсне, що тими „банкрутами“ є лише Жиди.

— **Сьвятїйший Отець царєм Єрусалима?** Дєякі римські дєвники пишуть, що в міротатних кругах розважують гадку жєртвованя Сьвятїйшому Отцю Палєстини і проголошеня Єго царєм Єрусалима.

— **Побїда кацапско-вєспольської спілки.** При виборах до повітової ради в Рудках, які відбули ся 16. с. м., побїдила спілка ґр. Скарбка і єго полєчнїка Суруфки, звязана сєрдєчною приязнню з кацапом о. Раєстєвєцким. Рудєцький повіт і Комарнєнщина належуть до сьвідємових повітів і наколи би не кацапска язва, руска ліста була би перєйшла.

— **Рєчнїцє доповнєнєних виборів до парламенту** назначило намісництво в округі Дрогобич-Турка-Сколе-Болєхів і в міскім округі золєчівскім на 28. листопада. Євєнтуальні тїснїйші вибори відбудуть ся 6. грудня.

— **Жаргон перед державним трибуналом.** З нагоди останної перєписи населєнєя міністерия внутрїшних справ видала між иншим розпєрядок, що в перєписних аркушах не вільно подавати жидівської мови за товариску. В многих випадках однак львівські Жиди мимозгаданого розпєрядку писали в перєписних аркушах жаргон, а коли на вїзванє магієстрату не хотїли єго змінити, магієстрат наложив на них кари по мысли закона по 40 К, або 4 днї арєшту.

Протї сєго вносил інтерєсованї Жиди відклик до намісництва, але намісництво єго не узгляднєло. Нєвдоволенї з сєго дєля Жиди попрєбували єще предложити свою жалєбу найвисшому державному трибуналові, але і сєй по перевєдєно розпєрави затвердив нєкорєєсний для них присуд галицького намісництва.

В наведєно мотивів відкиненя жалєби зазначив мін. радник, заступник міністерїє внутрїшних справ др. Єм. Герман, що державний закон про охорону мови не може бути приміюваний зглядом Жидів, бо жаргон не є мовою цілого народа лише льокальною мовою. Впрочім загалюно звїсним є, що Жиди не мають нїгдє своєї спільної мови, а говорять мовою народа, серед котрого посели-

ли ся і та мова є їх мовою, та Жидів уважає ся з давен давна не за окремих нарід, лише за релігійне стоваришене.

Найвищий державний трибунал, не розбираючи справи про наложене львівським магистратом кари за невиконане міністерияльного розпорядку, бо до него належить лише евентуальне нарушене запорученого конституційного права (в тім разі що до охорони мови), навів такі мотиви неуглядення жалоби: Що до мнимого нарушеня основного закона трибунал перечить, наче би сей закон був нарушений, бо хотія відкличників укарано за невиконане мін. розпорядка, то однак не заборонено їм уживати жидівської мови яко товарискої взагалі, аві се також не могло бути заборонене.

Дальше рішає трибунал справу, чи Жиди заступлені в державній раді можуть бути уважані за окрему народність по мысли державного закона. Що до нарушеня закона про охорону мови, на який покличують ся відкличники, то в тім випадку не може бути і бесіди, бо таке нарушене мүсіло би мати конечне услівє, що жаргон належить уважати мовою якогось народа. Лише під тим услівєм належалаб ся сій мові охорона.

О такій однак мові якогось народа може бути лише тоді бесіда, коли єї уживає цілий нарід заступлений в державній раді та інших законодавчих тілах. Звісним є, що галицким жаргоном навів не всі Жиди говорять, а в західних краях держави нема его зовсім, проте та мова не може ухидити за спільну мову товариску, бо навів самі Жиди єї не признають. Тому жидівський жаргон не може бути під ніяким услівєм мовою народа. Є він лише місцевим нарічем частини народа, до котрого вгаданий закон про охорону мови не відносить ся. З тої причини трибунал орікає, що в карних ореченях львівського магистрату і намісництва не зайшло ніяке нарушене політичного закона відкличників, запорученого конституційною що до охорони мови.

— З катеринославської „Просьвіти“. Дня 5 с. м. відбули ся загальні збори членів катеринославської „Просьвіти“. На зборах явило ся 22 членів (всіх членів є тепер 57). Головою вибрано п. Д. Дорошенка. На початок прочитано звіт діяльності тов-а за минулий рік. Не дуже був він вдоволюючий; „Просьвіта“ перебувала в якісь так би сказати ле таргичнім сні. Вся єї діяльність обмежила ся лише до сего, що відправлено лише панахиди по Б. Гріченкові, Шевченкові та Кропивницькому, і вела продажу книжок; за рік продано щось за 300 карб.

З єї філій виявляли дещо живішу діяльність мануйлівська та єнаківська філія; ся оставна улаждувала часто театральні ристави.

Фінансовий стан катеринославської „Просьвіти“ також не такий світлий. По силачено важнійших видатків лишало ся в касі несповна 100 карб. Для підвєсеня діяльності і значія „Просьвіта“ рішено уладити кобзарський концерт з лекцією про кобзарів проф. Д. Еварницького, підготовляти ся задалегідь до Шевченкового концерта та улаждувати в самім місті виклади з українознавства. В дальшій ході варад ухвалено подбати про основане нових філій „Просьвіти“ в селі Перещепині і Дівці. Тому що члени старої ради зрєкли ся своїх обовязків, які виконували від трєх літ, а дехто і більше, збори вибрали нову раду, до котрої вийшли: Т. Суліма-Бичихина, Е. Гаркавцева, Д. Дорошенко, Денисенко, В. Литвинський, М. Нечипоренко, В. Павловський, Ю. Павловський, проф. М. Рогович, П. Сіренко, Н. Щоголева, М. Хринькова. Кандидатами ради назначено: Ганну Куліченкову, О. Кривинькову і М. Кузьменка. До ревізійної комісії вибрано Ів. Трубу і п. Курача. Більшість членів нової ради люди нові та трудящі, тож є надія, що з новими членами війдє в катеринославську „Просьвіту“ нова діяльність і нове жите.

— Конєць мадярській пуці. Угорське міністерство рільництва хоче тепер ту безмежау, мадярську степову „пушту“ між Тасою а Дунаєм поканалізувати і зробити єї позиточною для управи рілі. Зі зникненєм сего степу стратить край дуже багато на питомім своїм характері. Один день їзди від Відня, бачить подорожний околицю, якої на дармо би шукав в цілій Европі. Як далеко тільки сягне его око, не бачить він нічого, лише рівнину і небо. Ніякий горбочок, ніякий лісок не задержать нашого зору, перед нами простягає ся безко-

нечна рівнина, а часом тільки покаже ся образ фата-моргани. Ні один голос не рушить сеї заклятої тишини. В горі часом відозве ся тільки якась птиця, а найчастіше орел. По кількогодінній подорожі можна стрінуги „тавгу“ (господарєку забудову), або на пів завалєну чарду, де герої „пушти“ забавляли ся при звуках своїх цимбалів і чарок. Колишні тисячні табуни коний вже тепер зменшили ся, а їх пастухи „чікоші“ десь пощезали. І няні там, де колись меланхолійний поет Угорщина Ленав співав: „Тихо шемрить тацтво, в мряях у глибокім очереті“ — (Leise regt sich das Geflügel, träumerisch im tiefen Rohr), там будуть тепер ковати канали, які мають від тисяч, тисяч літ сиратнену землю напоїти водою Тиси. Тільки дуже рідко можна стрінуги на мадярській пуці якась малє озерце, поросле очеретом, де замешкують різні водні птахи. Подорож туди виглядає як в пустині: много спекоти, а мало холоду і води. Керниці зі своїми високими колодязями є дуже рідкі, але і ті мүсять тепер щезнути, щоби на їх місце прийшли зелєні помии. Поезия мадярської „пушти“ перестав уже звєнїти.

— Поступ в злодійській техніці. Варшавська поліція найшла сими днями цілий склад злодійських нарядів, які виказують величезний поступ в розбиваню замків і кас. Всі ті наряди не є ще для загалу звісї; они служать до розбиваня найсильнійших кас і замків тихо без ніякого гуркату, скоро і спритно. Найдене отже приряди до розтоплованя найтвердших металів, значну скількість гумових рур, малу піч, досить велике сверло, кілька виґрихів і інші мідяні якісь незвані посудина. Досить сказати, що сей цілий лаборотор для вломників і злодіїв свідчать про велику їх „культуру“ в ХХ. в.

— Переписка Редакції. Впр. о. І. С. в Т. Дякуємо. Помістимо.

Оповідки.

— Окремий поїзд до Підліся Дня 29 с. м. війдє з головного двірця у Львові о год. 8:15 рано окремих поїзд на Маркіянове свята в Підлісю (стація Ожидів). Ціна карти їзди III-ю класою там і назад вносить 3 К 50 с, а II-ю класою 4 К 50 с. До сего поїзду можна буде всідати також на стаціях Підзамче, Підбірці, Боршовачі і Задвірє, але карта їзди буде тільки саме коштувати, що зі Львова. Поїзд має получене зі всіма поїздами, які прибувають рано до Львова. Улажденєм его займає ся тов-о „Сокол“ (Львів, ул. Руска 20) і там можна в буденні дни від год. 6 до 8 вечером набувати карти їзди. Замовленя з провінції приймає ся рівночасно з грошевим переказом. Віїзд з Ожидова о 5 год. вечером. Богослужєнє в Підлісю зачинає ся о год. пів до 10. рано.

— З львівського університета. Цісар іменував надав, проф. для німецької мови і письменства д-ра Шаца у Львові звичайним професором.

Телеграми

в дня 20. жовтня.

Відень. (ТКБ). На нинішнім засіданю палата послів приступила до другого читаня предлога про заснованє італійського виділу. Пос. Ерлер (нім. люд.) промовляв проти і заявив, що в справі основаня університету повинно рішати число населєня, отже Словинці і Русини могли би мати більше право до університету.

Пос. Брайтер вніс інтерпеляцію в справі нападу на Епископа Хомішина і домагєє ся, щоби міністер просьвіти провірив справу і усунув (!) Епископа з еписк. престола.

Будапешт. (ТКБ). Президент палати Бержевичи видав вчера комунікат, який доносить, що при виміні думок межи нам а опозиційними політїками вийшли обставини, які накладають на президєнта обовязок дальшого ведєня договорів, бо за 8—10 днів треба ожидати вясненє, що є в злуці з предметом конференції.

Штокгольм. (ТКБ). Сєгорічну нагороду Нобля в области медицини одержав проф. університета в Упсалі, Гільстранд, за працю з оптики.

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Дий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечєня селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТЕР“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догодних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, пенсії, ренти).

В „ДНІСТЕР“ можна обезпечити від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім д-мі ул. Руска ч. 20.

Забавляє і скорочує нудні хвили життя

КИНО-ТЕАТР STELLA MARE

французского кінематографічного Товариства. В сали будинку при ул. Городецькій ч. 2. а (давнійше сали Нового театру) на дзвичайні представлєня сензацийних найновійших рухомих образів. Програма від 13. до 19. жовтня. Під час продукції і в антрактах буде приєривати саломова музика. Білєти можна набувати від год. 3. по полудни при касі театру. Зміна програми що пятниці. Початок представлєня о год. 8 1/2 по пол. 1. Великі манєри австро-угорської армії. 2. Кельмерка: драмат. 3. Наречєна як мільонерка: комедия. 4. Віщунка „Лялька“ фантаст. балет. 5. Подарунк з золкового коня. 6. Тиждєнь Гомонда. 7. Останний вибрик Мілєра, ком.

Розклад їзди залїзниць у Львові.

Table with 4 main sections: Головного дворєць, Підзамче, Личаків, and Станції. Each section contains a table with columns for departure/arrival times and station names. Includes a note at the bottom: * поспішній поїзд, поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. В від 18/9 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. В від 7/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята, Г від 1/6 до 31/8 щоденно. Д від 14/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Е лише в неділі. З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і неділі. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в неділі і свята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.

Студент прав, совітний інструктор, глядає занятя, а передовсім лекції на селі за скромним винагородженєм. Зголошеня під: Poste restante „Т. Б.“ п. Лука ad Самбір. (4—4)

Студент прав, вправний інструктор, пошукує якого небудь занятя, найрадше лекції на селі за відповідною винагородою. Зголошеня під: „Г. М.“ Лука к. Самбора, poste restante. (4—4)

„Черковна Штука“, торговля дївцєзальна Інститута Неорочного Зачатія Пр. Діви Марїї в Станїславові має на складі вино літургїчне, світло церковне і столове і всі прибори церковні. В своїх робітнях виконують і на правляють різні церковні, та виробляють всілякі річи бронзівнічі. Чаші, монстранції, дарохранительничі і пр. золотимо огнево і трєвало.

Сю торговлю припоручаємо ласкавій опіці нашого Духовєнства і просимо о ласкавій замовленя. Все виконуєть ся по найкращих цінах. Призначєнє чистого зиску є Всечєснійшому Духовєнству знанє. (4—?)

Найприступнійші оферти

Артистичка переплетка книжок

Львів, Ринок 10 дїм тов. „Просьвіта“

приймає в переплет: всякого рода наклади. Книги торговельні і бюролі Книги церковні, Євангелія Книги бібліотечні і т. п. Сталим відборцям і братствам церковним удїляє кредиту.

ПОРАДНИК для „Соколів“ і „Січій“ „НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.

Зладив С. Горук. Сторін 346, кількадесят ілюстрацій крім рисунків до впоряду і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Осолінських ч. 11, або в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, Ринок 10. по ціні 3 К 20 с за оправлений примірник. На оплату почти влєжить долучити 26 сотиків.

Кураційний виноград

найкрасної і найшляхотнійшої якості, з великими ягодами, солодкий, свїжко з пня 5 клгр. 2 К 90 с. — ПІЛЬНИЙ МІД найгарнійшої якості 5 клгр. 7 К.

L. Altney Versecz 4, Ungarn. (7—10)

